

BRU
GGE

10 jaar operatie proper

MOOIMAKERSRAAD

@ De Ganzenveer

Actiepunt: Participatie via de klas

Elke maand gaat een groep oudere leerlingen in gesprek over de afvalproblematiek op school. Hun ideeën en voorstellen staan centraal en worden actief meegenomen in het overleg. Vanuit hun betrokkenheid ontstaan haalbare oplossingen die samen worden uitgewerkt.

Zo groeien leerlingen uit tot mee-denkers en mee-doeners die de school stap voor stap schoner en bewuster maken.

Doelstellingen

- **Leerlingen kunnen hun bewustzijn rond afval en netheid vergroten** door aandacht te hebben voor hun eigen gedrag en de impact ervan.
- **Leerlingen kunnen actief meewerken aan oplossingen** door ideeën aan te reiken en acties uit te voeren.
- **Leerkrachten stimuleren verantwoordelijk gedrag** door verwachtingen te verduidelijken en positief gedrag te versterken.
- **Leerkrachten realiseren een propere schoolomgeving** door samen met leerlingen routines en afspraken consequent toe te passen.

Doelgroep

Vrijwillige deelname van oudere leerlingen, begeleid door twee contactleerkrachten.

Methodiek

- De leerlingen formuleren hun ideeën, bedenkingen en voorstellen rond afval en netheid via Mentimeter. Deze digitale tool zorgt voor een laagdrempelige, anonieme en brede input.
- De verzamelde ideeën worden tijdens de maandelijkse overlegmomenten met de oudere leerlingen besproken. Er wordt ruimte gemaakt voor verduidelijking, argumentatie en aanvullingen.
- Samen wordt bepaald welke voorstellen realistisch, uitvoerbaar en impactvol zijn. De groep kiest een beperkt aantal concrete acties om verder uit te werken.
- De geselecteerde acties worden in de school uitgevoerd. Dit kan gaan van sensibiliseringscampagnes tot praktische verbeterinitiatieven op de speelplaats of in de gebouwen.
- Na de uitvoering wordt geëvalueerd wat goed werkte en wat beter kan. Op basis van deze reflectie wordt de aanpak bijgestuurd voor de volgende actiecycclus.

Verwachte impact

- Minder zwerfvuil en betere sortering
- Grotere betrokkenheid en verantwoordelijkheidszin
- Positieve gedragsverandering binnen en buiten de school

Partners

Interne samenwerking tussen leerlingen, leerkrachten en schoolteam.

Contact

Gwendolyn Van Dycke:
gwendolynvandycke@gmail.com

RePlay

een speelgoed en
boekenruilbeurs

REPLAY

@ De Kade

Actiepunt: Preventie aanpak algemeen

RePlay zet een inspirerende spel- en boekenruilbeurs op poten voor school en leefgroepen. Het project speelt in op de realiteit dat speelgoed vaak dubbel wordt gekocht, snel wordt weggegooid en dat goedkope koopjeswinkels verleiden tot minder duurzame keuzes. Met de ruilbeurs wil RePlay iedereen – leerlingen, leerkrachten en begeleiders – bewust maken van duurzamer materiaalgebruik, kritisch aankoopgedrag en de kracht van hergebruik en delen.

Doelstellingen

- **Leerlingen/leerkrachten gooien speelgoed niet zomaar weg**, maar zoeken eerst naar hergebruik.
- **Leerkrachten zetten materiaal veelzijdig in** zodat het langer meegaat.
- **Leerkrachten vermijden dubbele aankopen** door beter te communiceren en materiaal te delen.
- **Leerlingen gaan duurzaam om met speelgoed en boeken** in alle klassen en leefgroepen.
- **Leerkrachten denken bewuster na vóór ze iets nieuws aankopen**.
- **Leerkrachten zoeken en vergelijken duurzame alternatieven** voor ze beslissen.
- **Leerkrachten laten zich minder verleiden door impulsaankopen**.

Doelgroep

Het project blijft **intern**, omdat ouders moeilijk te bereiken zijn.

- School: BUBAO Het Anker (kleuter + lager, type 3 en 9)
- Leefgroepen: MFC Het Anker
- Leerkrachten, begeleiders en leerlingen

Methodiek

- De klassen en leefgroepen brengen maximaal vijf stuks speelgoed, puzzels, boeken of strips binnen. Het materiaal moet bruikbaar en compleet zijn, of duidelijk aangeduid via het invulformulier.
- De werkgroep controleert alle items en kent er punten aan toe op basis van staat, volledigheid en waarde.
- Tijdens de ruilbeurs kiezen de klassen en leefgroepen nieuw materiaal ter waarde van hun verzamelde punten. Ze ruilen dus enkel binnen hun eigen puntentotaal.

Verwachte impact

- Minder nieuwe aankopen → minder afval.
- Meer gebruik van duurzame alternatieven (Kringloop, rommelmarkt, ruilen).
- Meer samenwerking tussen klassen (uitleensysteem, delen van materiaal).
- Kwalitatiever speelgoed dat langer meegaat.
- Leerkrachten en begeleiders denken bewuster na vooraleer iets nieuws te kopen.
- Spontane uitwisseling tussen klassen en leefgroepen.
- Meer communicatie over bestaand materiaal.
- Leerlingen leren dat speelgoed niet nieuw hoeft te zijn.
- Ze ervaren hergebruik als positief en duurzaam.
- Ze ontdekken dat recycleren en ruilen goedkoper en milieuvriendelijk is.

Partners

- Klassen, leerkrachten, leerlingen
- Paramedici
- Leefgroepbegeleiders en bewoners
- Mama Start
- Moeders voor Moeders
- Oxfamwereldwinkel
- Kringwinkel Brugge

Contact

Marlies Rogiers:
marlies.rogiers@de-kade.be

VAN AFVAL NAAR KUNST!

@ De Passer

Actiepunt: Themalessen

Leerlingen gaan creatief aan de slag met recyclagemateriaal en zwerfvuil en toveren afval om tot verrassende kunstwerken, installaties en objecten. Zo krijgt weggegooid materiaal een nieuw leven en ontdekken leerlingen hoe krachtig de combinatie van duurzaamheid en creativiteit kan zijn.

Doelstellingen

- Leerlingen ontdekken dat kunst niet afhankelijk is van nieuw materiaal.
- Leerlingen verkennen de waarde en mogelijkheden van afvalmateriaal.
- Leerlingen versterken hun milieubewustzijn.
- Leerkrachten stimuleren duurzaam materiaalgebruik binnen de kunstvakken.
- Leerkrachten verminderen de aankoop van nieuw knutselmateriaal.

Doelgroep

Het project richt zich op alle leerlingen:

- Eerste en tweede middelbaar: alle klassen met een creatief vak
- Vanaf derde middelbaar: humane wetenschappen, decor en etalage, grafische technieken, beeldende en audiovisuele kunsten

Methodiek

- Leerlingen brengen recyclagemateriaal van thuis mee, verzamelen zwerfvuil in de schoolomgeving en gebruiken aanvullend materiaal dat door de school wordt ingezameld.
- Leerlingen onderzoeken hoe het verzamelde afval kan worden ingezet als artistiek materiaal. Ze experimenteren met vormen, structuren en functies om het creatieve potentieel te ontdekken.
- Leerlingen bepalen hun idee, kiezen een vorm en beslissen hoe het materiaal wordt verwerkt. Ze maken een schets of plan als leidraad voor de uitvoering.
- Leerlingen voeren hun ontwerp uit en bouwen stap voor stap hun kunstwerk op met het beschikbare materiaal.
- Leerlingen staan stil bij de herkomst van hun materiaal, de impact van hergebruik en wat ze geleerd hebben over duurzaamheid en creativiteit.

Verwachte impact

- Leerlingen ontwikkelen een creatievere en duurzamere kijk op materialen.
- Afval wordt minder snel als waardeloos gezien en vaker hergebruikt.
- Het milieubewustzijn binnen de school groeit merkbaar.
- Kunstlessen krijgen een duurzamere invulling met minder nieuw materiaal.
- De aankoop van knutselmateriaal daalt doordat hergebruik vanzelfsprekender wordt.

Partners

- Leerkrachten kunst
- Leerlingen die kunstvakken volgen

Contact

Sophie Debacker:
sophie.debacker@de-passier.be

DE AFVALPOLITIE

@ De Triangel

Actiepunt: Correct sorteren/participatie via de klas

Leerlingen van het vijfde leerjaar treden elke dag op als afvalpolitie. Ze waken over het juiste gebruik van de vuilnisbakken en spreken leerlingen aan die verkeerd sorteren of afval laten rondslingeren. Wie herhaaldelijk in de fout gaat, helpt mee met het opruimen van de speelplaats. Zo groeit het sorteerbewustzijn en blijft de school zichtbaar netter.

Doelstellingen

- Leerlingen gooien hun afval in de juiste vuilnisbak.
- Leerlingen verminderen zwerfvuil op de speelplaats.
- Leerlingen vergroten hun sorteerbewustzijn.

Doelgroep

Alle leerlingen van de lagere school.

Methodiek

- Leerlingen van het vijfde leerjaar nemen dagelijks de rol van afvalpolitie op via een beurtrol.
- Ze observeren het afvalgedrag op de speelplaats en controleren het correcte gebruik van de vuilnisbakken.
- Leerlingen die afval verkeerd weggooien, worden genoteerd.
- Bij herhaald gedrag helpen deze leerlingen mee met het opruimen van de speelplaats.
- De afspraken werden gecommuniceerd aan de hele school.

Verwachte impact

- Minder sluikestorten op de speelplaats.
- Correcter sorteren door alle leerlingen.
- Leerlingen worden zich bewuster van hun eigen afvalgedrag.
- Inzicht in het belang van sorteren en netheid groeit.
- Een nettere, aangenamere schoolomgeving voor leerlingen, leerkrachten en bezoekers.

Partners

- Beide klassen van het vijfde leerjaar
- Leerkracht godsdienst
- Leerkracht zedenleer

Contact

Amber Claeys:
amber.claeys@de-triangel.be

MOSBEREN

@ De Zonnetuin

Actiepunt: Participatie via werkgroep

De school werkt met de vijf MOSberen, herkenbare figuurtjes die elk een milieuthema tot leven brengen. Ze maken milieuzorg speels, zichtbaar en toegankelijk voor alle leerlingen. Doorheen het schooljaar ondersteunt de MOSwerkgroep, samen met kleine helpertjes, de verschillende acties en zorgen ze voor extra betrokkenheid in de hele school.

Doelstellingen

- Kinderen maken op een speelse manier kennis met thema's zoals water, natuur, gezondheid, afval en energie.
- Kinderen herkennen de MOSberen en koppelen ze aan het juiste thema.
- Kinderen nemen actief deel aan milieuvriendelijke acties en maken bewuste keuzes.
- De school versterkt en verankert haar werking rond duurzaamheid in alle activiteiten en dagelijkse routines.

Doelgroep

- Alle leerlingen van de school.
- De MOSwerkgroep, voorgesteld als de MOSberen.
- Kleine helpertjes, in een beurtroelsysteem, helpen mee bij taken en acties.

Methodiek

- De MOSberen en hun thema's
  - Wardje Water – bewust watergebruik
  - Fientje Fit – beweging en gezondheid
  - Tuur Natuur – natuur en biodiversiteit
  - Paultje Proper – afval en netheid
  - Wiske Warmte – energie en warmte
- De MOSwerkgroep bepaalt de acties en koppelt ze aan de juiste MOSbeer.
- De werkgroep werkt de activiteiten uit en ondersteunt de uitvoering.
- Elke activiteit vertrekt vanuit één centrale MOSbeer die zichtbaar aanwezig is.
- Elke activiteit start met het MOSlied om herkenning, betrokkenheid en een gezamenlijke start te creëren.
- De MOSbeer van het thema is zichtbaar aanwezig tijdens de activiteit.
- Bij elke activiteit wordt de MOSbeer gekozen die past bij het thema (bv. Wardje Water bij waterprojecten, Paultje Proper bij opruimacties).
- Kleine helpertjes ondersteunen de acties en wisselen regelmatig af.
- De acties worden voorgesteld en toegelicht aan de hele school.

Verwachte impact

- Kinderen sorteren correct en verminderen afval.
- Minder zwerfvuil op de speelplaats door herkenbare acties met Paultje Proper.
- Leerlingen spreken elkaar vaker aan en nemen initiatief.
- Kinderen begrijpen beter hoe hun gedrag invloed heeft op milieu en gezondheid.
- De thema's keren regelmatig terug, waardoor inzicht groeit.
- De speelse aanpak verhoogt betrokkenheid en motivatie.
- De schoolomgeving wordt netter, duurzamer en aangenamer.
- Kinderen nemen hun gewoontes mee naar huis en de buurt.
- Milieubewust gedrag sijpelt door in jeugdbeweging en vrije tijd.

Partners

- Alle leerkrachten en klassen
- MOS-werkgroep
- Schoolteam en directie

Contact

Amber Van Speybroeck:
ambervanspeybroeck@zonnetuin.be

SCHEP DE NATUUR

@ Element

Actiepunt: Themalessen

De leerlingen ontdekken stap voor stap hoe ze oud papier nieuw leven kunnen geven. Ze verzamelen gebruikt papier, scheuren het in kleine stukjes en mengen het met water tot een zachte pulp. Met behulp van zelfgemaakte schepramen – zorgvuldig vervaardigd uit oude kaders die ze in de Kringwinkel selecteerden – scheppen ze vervolgens hun eigen, unieke vellen papier. Het hele proces laat hen ervaren dat recyclen niet alleen duurzaam is, maar ook verrassend creatief en betekenisvol.

Doelstellingen

- De leerlingen worden zich bewust van de enorme hoeveelheid papier die dagelijks op school in de vuilbak belandt en leren hier kritisch naar kijken.
- De leerlingen ontdekken dat materialen die 'op' lijken, eigenlijk een tweede leven kunnen krijgen – en dat je van iets ouds iets verrassend nieuws kunt maken.
- De leerlingen ontwikkelen een duurzame manier van denken, waarbij afval, hergebruik en recyclage vanzelfsprekende onderdelen worden van hun handelen.
- De leerlingen ervaren hoe waardevol samenwerking is binnen een creatief en technisch proces, waarin iedereen een rol speelt.

- De leerlingen leren zorgvuldig en veilig omgaan met verschillende materialen en gereedschappen.
- De leerlingen ontwerpen en bouwen zelf een houten scheppraam, waardoor ze inzicht krijgen in zowel constructie als functionaliteit.
- De leerlingen verdiepen zich in circulaire processen en begrijpen hoe grondstoffen opnieuw kunnen worden ingezet.
- De leerlingen experimenteren met hun eigen handgemaakte papier als unieke ondergrond voor aquarel, inkt en schildertechnieken.
- De leerlingen reflecteren bewust over materiaalkeuze en ontdekken hoe duurzaamheid ook binnen kunst een betekenisvolle plaats kan krijgen.

Doelgroep

- Leerlingen van het tweede middelbaar, afdeling Techniek en Kunst.

Methodiek

- Oud papier in school verzamelen.
- Het papier scheuren, weken en mixen tot pulp.
- De leerlingen maken zelf scheppramen uit oude fotokaders uit de Kringwinkel.
- Leerlingen scheppen papier met hun eigen scheppramen.
- De vellen worden gedroogd en geperst.
- Het papier kan gebruikt worden voor creatieve opdrachten.

Verwachte impact

- Papier dat normaal in de vuilnisbak belandt, krijgt een tweede leven.
- De school ontwikkelt een systeem om papierafval te verzamelen en te hergebruiken.
- Leerlingen leren dat zelfs papier met een kleine fout (een lijn, een vlek) nog bruikbaar is.
- Leerlingen zien hoeveel papier er verspild wordt.
- Ze leren kritisch kijken naar hun eigen consumptiegedrag.
- Ze ervaren dat recyclen niet moeilijk is en zelfs creatief kan zijn.
- De video-opname toont het proces aan de hele school en stimuleert duurzaam gedrag.
- De samenwerking met de Kringwinkel versterkt de band met de buurt.
- Het project kan dienen als inspiratie voor andere klassen of jeugdbewegingen.

Partners

- Leerlingen tweede middelbaar
- Vakleerkrachten Techniek en Kunst
- De Kringwinkel

Contact

Emma De Pachter:
emma.depachter@element.be

KLEIN LAPJE, GROOT STAPJE

@ KSA Assebroek Meisjes

Actiepunt: Preventie aanpak evenementen

KSA Assebroek kiest bewust voor een duurzaam alternatief voor plastieken versiering: zelfgemaakte stoffen vlaggetjes. Ze worden gebruikt tijdens evenementen en moeten tegelijk andere organisaties inspireren om ook voor hergebruik te kiezen. Het project brengt duurzaamheid, creativiteit en samenwerking samen in één kleurrijk initiatief.

Doelstellingen

- We verminderen het gebruik van plastic en wegwerpmateriaal door bewust te kiezen voor duurzame alternatieven.
- We versterken de bewustwording rond hergebruik en duurzame keuzes bij leden, ouders en leiding.
- We betrekken leden, leiding en ouders actief bij een gezamenlijk duurzaam project.
- We prikkelen de creativiteit door samen stoffen vlaggetjes te ontwerpen en te maken.
- We zetten andere organisaties aan om zelf gelijkaardige duurzame initiatieven op te starten.

Doelgroep

- De leidingsploeg van KSA Assebroek.
- Uitbreiden tot een leuke, creatieve activiteit met de oudere takken.

Methodiek

- Oproep via nieuwsbrief naar ouders.
- Afhaalmoment organiseren voor binnengebrachte stoffen.
- Restjes stof (katoen, linnen, oude lakens ...)
- Sorteren van de ontvangen materialen.
- Creatieve naaidagen plannen en uitvoeren.
  - Scharen, naalden, draad
  - Naaimachines
  - Strijkijzer
  - Sjablonen voor vlaggetjes
  - Gezamenlijke naaimomenten met de leiding.
  - In de toekomst deze activiteit integreren in het programma van de jongeren.
- Touw of lint voorzien om vlaggenlijn te maken

Verwachte impact

- Minder wegwerpmateriaal door hergebruik van stoffen.
- Bewuste keuze voor duurzame alternatieven.
- Ouders, leden en leiding ervaren dat 'afval' een tweede leven kan krijgen.
- Duurzaamheid wordt bespreekbaar binnen gezinnen en de jeugdbeweging.
- Actief meewerken versterkt inzicht in circulaire oplossingen.
- Versterkt samenwerking en groepsgevoel.
- Stimuleert creativiteit en verantwoordelijkheid.
- Kan andere organisaties inspireren tot gelijkaardige projecten.

Partners

- Leidingsploeg
- Ouders
- Leden (huidig en toekomstig)
- KSA SintTrudo (inspiratie en verspreiding van het idee)
- Mogelijke toekomstige partners: buurtbewoners, lokale naaiateliers, kringwinkels ...

Contact

Noa Van Reeth:
noa.van.reeth@telenet.be

AFVALHELDEN IN ACTIE: SAMEN VOOR EEN PROPERE SCHOOL(OMGEVING)

@ De Mozaïek

Actiepunt: Controle sortering

De Mozaïek werkte met alle klassen rond correct sorteren. Elke klas ontwierp een eigen afvalheld voor één afvalsoort en maakte zo sorteren leuk, herkenbaar en visueel duidelijk. De helden werden omgezet in stickers die op de juiste vuilbakken kleven, zodat iedereen in één oogopslag ziet waar welk afval hoort. Zo stimuleren we beter sorteren en een propere schoolomgeving.

Doelstellingen

- Leerlingen sorteren hun afval correct volgens de geldende richtlijnen.
- Leerlingen verminderen het aantal fout gesorteerde items in de vuilbakken. Leerlingen vergroten hun bewustzijn rond afval, recyclage en milieu-impact.
- Leerlingen nemen actief verantwoordelijkheid voor hun eigen sorteer- en afvalgedrag.
- Leerlingen zorgen mee voor minder geweigerde afvalcontainers door correct te sorteren.

Doelgroep

- Alle kleuter- en lagere schoolleerlingen
- Leerkrachten en ondersteunend personeel
- Ouders (via communicatie en zichtbare resultaten)
- Afvalophalers

Methodiek

- Klassikale lessen over afvalsortering en recyclage.
- Bespreken van sorteerproblemen op school (bv. nietopgehaalde containers).
- Elke klas kiest één afvalsoort en leert welke materialen daarbij horen.
- Leerlingen ontwerpen een afvalheld met echte (gerecycleerde) materialen.
- Ze bedenken een naam, uitstraling en karakter voor hun held.
- De afgewerkte helden worden tentoongesteld in open dozen in de hal.
  - Foto's nemen van de afvalhelden.
  - Afbeeldingen omzetten in duurzame outdoorstickers.
  - Stickers kleven op de juiste vuilbakken binnen en buiten de school.
- Regelmatige controle van de vuilbakken.
- Fout sorteren bespreken in de klas.
- Indien nodig: herhalingsmoment of extra sensibiliseringsactie.

Verwachte impact

- Duidelijke visuele herkenning van afvalsoorten.
- Minder fout gesorteerd afval en minder geweigerde containers.
- Grotere betrokkenheid van leerlingen.
- Positieve invloed op milieubewust gedrag, ook thuis.
- Kindvriendelijke aanpak verlaagt de drempel, vooral voor jongere leerlingen.
- Leerlingen passen sorteeregels ook thuis toe.
- Afvalophalers ervaren een merkbaar verschil door correctere sortering.
- Propere schoolomgeving en sterkere gedeelde verantwoordelijkheid.
- Kinderen nemen hun sorteergewoonten mee naar de buurt en jeugdbeweging.
- Positieve uitstraling naar ouders en bezoekers.

Partners

- Alle leerlingen, leerkrachten, kleuterteam, ondersteunend personeel
- MOSTeam en werkgroep
- Ouders
- Naschoolse opvang
- Afvalophalers
- Vrijwilligers (bv. fruithelpers)

Contact

MOSTeam (Heleen, Janne, Karen):
karen@basisschoolmozaiek.be

VUL JE BUIK, NIET DE SCHAAL!

@ OLVA De Meersen

Actiepunt: Preventie aanpak algemeen

Elke dag belandt er nog te veel goed eten in de vuilnisbak. Met *Vul je buik, niet de schaal!* wil de school leerlingen bewust maken van hun portiegrootte en voedselverspilling zichtbaar verminderen. Ze wegen dagelijks de voedselresten en dagen de leerlingen uit om de schaal steeds lichter te maken. De missie is duidelijk: slim opscheppen, luisteren naar je buik en streven naar een lege schaal en een volle buik.

Doelstellingen

- Leerlingen verminderen voedselverspilling door bewust te kiezen hoeveel ze opscheppen.
- **Leerlingen wegen dagelijks de voedselresten** om voedselverspilling zichtbaar te maken en inzicht te krijgen in hun eigen eetgedrag.
- **De school streeft bewust naar minder restjes**, zodat de schaal dagelijks dichterbij 0 kg komt terwijl de leerlingen zelf met een volle buik de refter verlaten.
- Leerlingen vergroten hun inzicht in de hoeveelheid voedsel die dagelijks wordt weggegooid.
- Leerlingen nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen porties en restjes.
- De school verlaagt haar ecologische voetafdruk door minder voedselafval.
- De school vermindert het aantal geweigerde afvalcontainers door correcte afvalscheiding.

Doelgroep

Alle leerlingen die warm eten op school

Methodiek

- Gesprekken en lessen over voedselverspilling en de impact ervan.
- Bespreken van schoolproblemen (bv. volle borden, geweigerde containers).
- Introductie van de basisregel: *schep op wat je op kunt*.
- Zelfopschepregel: leerlingen kiezen bewust hun portiegrootte.
- Leerlingen worden aangemoedigd om klein te beginnen en bij te vragen indien nodig.
- Proefhapmethode: van elk gerecht minstens één hap proeven om onbekend eten minder spannend te maken.
- Na de middagpauze worden alle restjes gewogen.
- Het gewicht wordt bijgehouden op een grote grafiek in de refter.
- Positieve groepsdruk: grafiek en affiches maken het een gezamenlijke missie.
- Regelmatige bespreking van de resultaten in de klas.
- Extra sensibilisering wanneer de schaal opnieuw zwaarder wordt.
- Wekelijkse vergelijking: is de schaal lichter dan vorige week.

Verwachte impact

- Minder voedsel in de biobak en minder restafval.
- Lagere afvalkosten en minder verwerkingsenergie.
- Grottere waardering voor voedsel → meer respect voor de omgeving.
- Cultuurverandering: afval op de grond wordt minder aanvaard.
- Leerlingen zien, begrijpen en voelen de gevolgen van verspilling.
- Van meten naar weten, naar geweten, naar doen.
- Monitoring leidt automatisch tot minder verspilling.
- Leerlingen passen hun gedrag ook thuis toe.
- De lunch wordt een gezamenlijke missie in plaats van 'snel eten en weg'.
- Versterkt groepsgevoel en positieve schoolcultuur.
- Ouders ervaren de school als duurzaam en bewust bezig.
- Succeservaringen wanneer de schaal lichter wordt dan op maandag.

Partners

- Alle leerlingen die warm eten
- Leerkrachten en schoolteam
- Project 'Bart de Banaan'
- Ouders
- Eventuele partners in voedseducatie

Contact

Karel Scherpereel:
directie@olvademeersen.be

DE DRJFVUIL DETECTIVES

@ OLVA Steenbrugge

Actiepunt: Themalessen

De Drijfvuil Detectives maken van een gewone opruimactie een boeiend onderzoek. Leerlingen worden echte speurneuzen: ze verzamelen afval, onderzoeken het in hun klaslabo en ontdekken waar het vandaan komt en hoe het te voorkomen is. Tegelijkertijd betrekken ze de buurt met een creatieve miniexpo en positieve acties die goed gedrag in de kijker zetten. Zo groeit een simpele opruimronde uit tot een inspirerend project dat iedereen bewust maakt en mee in beweging brengt.

Doelstellingen

- Leerlingen benoemen verschillende soorten zwerfvuil en koppelen elke vondst aan een mogelijke oorsprong.
- Leerlingen bepalen per afvalsoort de afbraaktijd en verwoorden de impact ervan op natuur en buurt.
- Leerlingen sorteren het verzamelde afval en plaatsen elk item in de juiste categorie.
- Leerlingen analyseren elk afvalstuk door het merk (vingerafdruk), de vermoedelijke ligtijd (stroomtijd) en de route te onderzoeken.
- Leerlingen tonen verantwoordelijkheid door actief bij te dragen aan een propere schoolomgeving.
- Leerlingen stimuleren duurzaam gedrag door correcte afvalverwerking positief te benoemen en te waarderen.
- Leerlingen sensibiliseren de buurt door hun bevindingen op een speelse en educatieve manier te presenteren.

Doelgroep

- Leeftijd: 9-12 jaar
- Klassen: derde en vierde leerjaar

Methodiek

- De Introductie in de klas: wat is zwerfvuil en waarom is het een probleem?
- Leerlingen worden verdeeld in detectiveteams.
- Veldwerk: afval verzamelen in de schoolbuurt en nemen alle vondsten mee naar het 'detectiestation' in de klas voor verder onderzoek.
- Detectiestation: onderzoek in het klaslabo
  - Leerlingen bepalen het merk of de winkel van het afval.
  - Ze onderzoeken of het om een lokaal product of een keten gaat.
  - Leerlingen schatten hoe lang het afval er ligt (recent of oud).
  - Leerlingen bespreken hoe het afval op die plek terecht kwam (wind, water, riolering, achtergelaten door voorbijgangers).
- **Expo 'Crimineel Dossier'**
De opvallendste vondsten worden tentoongesteld op een zichtbare plek, elk met een kort infokaartje over herkomst, vindplaats, afbraaktijd en impact. Bezoekers — ouders, buurtbewoners en leerlingen — bekijken de expo als 'getuigen' en kunnen het properebuurtcharter ondertekenen.
- **Positieve preventieactie: Goed gedrag belonen**
Leerlingen belonen goed gedrag op hotspots (vuilnisbakken, de speelplaats, de schoolpoort). Wie zijn afval correct weggooit, wordt uitgeroepen tot '**Propere Held**' en krijgt een kleine beloning (sticker, miniapplaus of kaartje).
- Nabespreking en reflectie in de klas.

Verwachte impact

- Buurtbewoners worden geconfronteerd met de hoeveelheid afval.
- De ludieke aanpak en betrokkenheid van kinderen vergroten de impact.
- Leerlingen leren over afbraaktijd, herkomst en gevolgen van zwerfvuil.
- Buurtbewoners worden aangesproken op een positieve, niet-beschuldigende manier.
- Een nettere omgeving zorgt voor rust en een aangename leefomgeving.
- Verhoogde betrokkenheid van leerlingen bij hun buurt.

Partners

- Leerlingen en leerkrachten van derde en vierde leerjaar
- GoodPlanet
  - Mooimakers

Contact

Toumai Tobin:
directie@olvasteenbrugge.be

WIST JE DAT ... ? PAALBOS GAAT PROPERDER

@ Paalbos

Actiepunt: Communicatie

Paalbos geeft Operatie Proper een frisse boost met een maandelijkse 'Wist je dat ... ?'-affiche. Elke maand verschijnt een opvallende, kindvriendelijke en visueel sterke tip rond afval en zwerfvuil op Smartschool, Instagram en Facebook. Zo blijft afvalbewustzijn niet alleen leven op school, maar ook bij alle gezinnen thuis.

Doelstellingen

- De school brengt afvalpreventie en correct sorteren blijvend onder de aandacht door maandelijks een duidelijke boodschap te delen.
- De school stimuleert de leerlingen om actief na te denken over hun eigen afvalgedrag en bewuste keuzes te maken.
- De school betreft ouders en volgers via de maandelijkse communicatie, zodat afvalbewustzijn ook thuis groeit.
- De school versterkt de Operatie Properwerking door regelmatige sensibilisering en herhaling, zodat een duurzame mentaliteit ontstaat in plaats van een eenmalige actie.

Doelgroep

- Alle leerlingen van kleuter tot zesde leerjaar
- Ouders en gezinnen
- Het schoolteam
- Volgers van onze sociale media

Methodiek

- Elke maand een nieuwe affiche ontwerpen met een korte, duidelijke boodschap rond afval, zwerfvuil of Operatie Proper.
- Eén concreet thema per maand.
- De affiches hebben een vaste, herkenbare stijl.
- Een korte, krachtige en duidelijke boodschap die verband houdt met het thema.
- Het thema wordt - waar mogelijk - besproken in de klas.
- Bekendmaking via Smartschool, Instagram en Facebook.
- Daarnaast zorgt deze campagne voor een blijvende zichtbaarheid binnen en buiten de school.

Verwachte impact

- Meer aandacht voor correct sorteren.
- Minder achteloos weggooien van afval.
- Bewuster omgaan met verpakkingen.
- Leerlingen begrijpen beter waarom afvalproblematiek belangrijk is.
- Duurzame gewoontes worden versterkt, op school en thuis.
- Ouders worden actief betrokken via de maandelijks communicatie.
- Duurzaamheid blijft zichtbaar aanwezig in de schoolwerking.
- De school toont dat zorg voor de omgeving een blijvend engagement is.
- De campagne ondersteunt de regelmatige zwerfvuilopruijningen.

Partners

- Alle klassen
- Leerkrachten
- Directie
- Mooimakers (Operatie Proper)
- Stad Brugge
- Eneco Clean Beach Cup (toekomstig partnerschap)

Contact

Sophie Cools:
sophie.cools@sgimpact.be

EEUWIGE RESTPOMPOENEN

@ Spermalie

Actiepunt: Themalessen

Binnen de school worden stofoverschotten omgetoverd tot unieke, handgemaakte stoffen pompoentjes. Leerlingen met een visuele beperking vullen de pompoenen met wol, sluiten ze zorgvuldig af en geven ze een steeltje en blaadje als finishing touch. Zo krijgen restmaterialen een nieuw leven en worden creativiteit, duurzaamheid en waardevolle tactiele vaardigheden op een mooie manier gecombineerd.

Doelstellingen

- De school herbruikt stofoverschotten om textielafval actief te verminderen.
- De school betreft leerlingen met een visuele beperking in een duurzame en creatieve maakopdracht.
- De school versterkt de fijne motoriek, tactiele vaardigheden en zelfredzaamheid van de leerlingen door handson werk.
- De school vergroot de bewustwording rond hergebruik en circulair denken door materialen een tweede leven te geven.

Doelgroep

- Leerlingen met een visuele beperking.
- Leerkrachten en begeleiders die het project ondersteunen.

Methodiek

- De leerlingen maken stoffen pompoentjes uit reststoffen die de school ontvangt via collega's en externe partners.
- Elke pompoen wordt uniek door het gebruik van verschillende kleuren, structuren en soorten stof.
- Het maakproces bestaat uit **vijf vaste stappen**:
  1. Stof selecteren en op maat knippen volgens het pompoenpatroon
  2. De stof rondom rond naaien of lijmen
  3. De binnenzijde vullen met wol
  4. De bovenkant zorgvuldig sluiten
  5. Afwerken met een steeltje en blaadje
- Werktafels overzichtelijk organiseren zodat leerlingen zelfstandig kunnen starten.
- Werken in kleine, rustige groepjes om voldoende begeleiding te garanderen.
- Sterke nadruk op tactiele ondersteuning en duidelijke, gestructureerde stappen.
- Differentiatie volgens de mogelijkheden van elke leerling:
  - naaien of lijmen (keuze volgens motorische vaardigheden)
  - vullen (gevoel voor volume en stevigheid)
  - sluiten (fijne motoriek en precisie)
  - afwerken (creativiteit en tactiele herkenning)
- Reflectie: klasgesprekken en koppeling aan duurzaamheidsthema's.
- Afronding: pompoentjes tonen, tentoonstellen of eventueel verkopen binnen de school.

Verwachte impact

- Minder textielafval door reststoffen een tweede leven te geven.
- Bewustwording dat materialen niet zomaar weggegooid hoeven te worden.
- Duurzaamheid wordt concreet en tastbaar.
- Leerlingen ervaren dat restmateriaal waardevol kan zijn.
- Versterking van circulair denken binnen de school.
- Het project draagt bij aan een duurzaam en inclusief schoolimago.
- Tentoonstelling of verkoop van de pompoentjes verhoogt de zichtbaarheid van het project.
- De school toont dat creativiteit en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan.

Partners

- Klassen van OV2 Type 6
- Leerkrachten en begeleiders

Contact

Carlos Debaere:
carlos.debaere@gmail.com

www.brugge.be